

Informatarium voor Voeding en Diëtetiek –
Supplement 101 – april 2019

Majorie Former • Gerdie van Asseldonk
Jacqueline Drenth • Caroelien Schuurman
Redactie

Informatorium voor Voeding en Diëtetiek – Supplement 101 – april 2019

Dieetleer en Voedingsleer

Houten 2019

Redactie

Majorie Former
Almere, Nederland

Jacqueline Drenth
Groningen, Nederland

Gerdie van Asseldonk
Delft, Nederland

Caroelien Schuurman
Den Hoorn, Nederland

ISBN 978-90-368-2298-5 ISBN 978-90-368-2299-2 (eBook)

<https://doi.org/10.1007/978-90-368-2299-2>

© Bohn Stafleu van Loghum is een imprint van Springer Media B.V., onderdeel van Springer Nature 2019
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of opnamen, hetzij op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet j° het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Samensteller(s) en uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een betrouwbare uitgave te verzorgen. Niettemin kunnen zij geen aansprakelijkheid aanvaarden voor drukfouten en andere onjuistheden die eventueel in deze uitgave voorkomen. De uitgever blijft onpartijdig met betrekking tot juridische aanspraken op geografische aanwijzingen en gebiedsbeschrijvingen in de gepubliceerde landkaarten en institutionele adressen.

NUR 893

Basisontwerp omslag: Studio Bassa, Culemborg

Automatische opmaak: Scientific Publishing Services (P) Ltd., Chennai, India

Bohn Stafleu van Loghum
Walmolen 1
Postbus 246
3990 GA Houten

www.bsl.nl

Voorwoord bij supplement 101

April 2019

Beste lezer,

Het hoofdstuk over eiwitten in het Informatorium voor Voeding & Diëtetiek heeft een grondige herziening ondergaan. Dit hoofdstuk is geschreven door ir. A.M. Verreijen, dr. ir. M. Tieland en prof. dr. ir. P.J.M. Weijs, allen verbonden aan het Lectoraat Gewichtsmanagement van de Hogeschool van Amsterdam.

Nieuw is het hoofdstuk ‘Van evidence-based diëtetiek naar practice-based evidence’, geschreven door mw. I.M.Y. van Vliet, drs. K. Boslooper-Meulenbelt en prof. dr. G.J. Navis, allen werkzaam in het UMC Groningen. In dit hoofdstuk wordt uitgelegd wat de toegevoegde waarde van practice-based evidence in de voedingszorg kan zijn en hoe practice-based kennis geïntegreerd kan worden in de dagelijkse praktijk.

Evidence-based practice (EBP) heeft voor aanzienlijke vooruitgang in de zorg gezorgd, maar inmiddels groeit ook het inzicht in de beperkingen van de EBP, met name op de dominante rol van bewijs uit gerandomiseerde gecontroleerde studies (RCT's). Voor de behandeling van zeldzame, complexe aandoeningen of combinaties van aandoeningen is dergelijk bewijs vaak lastig te verkrijgen. Ook hebben de resultaten van RCT's, uitgevoerd onder gecontroleerde omstandigheden, niet altijd een één-op-één geldigheid voor de dagelijkse praktijk. Hierdoor groeit de behoefte aan aanvullende vormen van onderbouwing.

In het kader van evidence-based diëtetiek zijn de hoofdstukken ‘Methodisch handelen’, ‘Eenduidig taalgebruik bij het diagnostisch en therapeutisch handelen van de diëtist’ en ‘Meetinstrumenten voor de diëtetiek’ geactualiseerd. De auteurs van deze hoofdstukken zijn: mw. S. Runia, diëtist bij de afdeling Diëtetiek van het Universitair Medisch Centrum Utrecht, mw. W.K. Visser, diëtist bij de Dienst Diëtetiek van het Leids Universitair Medisch Centrum, dr. Y.F. Heerkens, senior onderzoeker bij het Nederlands Paramedisch Instituut te Amersfoort en tevens lector Arbeid & Gezondheid bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen te Nijmegen, en mw. J. Tiebie, diëtist bij Diët Compleet in Hoorn.

Kortom, een waardevolle actualisering van belangrijke thema's waarop de diëtetiek is gestoeld.

Met vriendelijke groet,
Majorie Former, hoofdredacteur

Inhoud

1 Eiwitten	1
A.M. Verreijen, M. Tieland en P.J.M. Weijs	
1.1 Structuur van eiwitten	2
1.2 Functies in het lichaam	3
1.3 Vertering en eiwitmetabolisme in het lichaam	5
1.4 Eiwitkwaliteit	9
1.5 Eiwitbehoefte	11
1.6 Eiwitconsumptie in Nederland	18
1.7 Eiwitbronnen	18
1.8 Eiwit en gezondheid	20
1.9 Eiwit en duurzaamheid	23
1.10 Tot besluit	23
Literatuur	24
2 Methodisch handelen	27
S. Runia, W.K. Visser, J. Tiebie en Y.F. Heerkens	
2.1 Inleiding	28
2.2 Kritisch redeneren	28
2.3 Methodisch handelen en Probleem geOriënteerd Registreren	29
2.4 De kwaliteitscirkel van Deming	31
2.5 Beschrijving methodisch handelen	32
2.6 Conclusies en aanbevelingen	46
Literatuur	47

3 Eenduidig taalgebruik bij het diagnostisch en therapeutisch handelen van de diëtist	49
W.K. Visser, S. Runia, J. Tiebie en Y.F. Heerkens	
3.1 Inleiding	49
3.2 Achterliggende begrippen	50
3.3 Doel van eenduidig taalgebruik	51
3.4 Classificaties en codelijsten voor de diëtetiek in Nederland	51
3.5 Nutrition Care Process Model en Nutrition Care Process Terminology	77
3.6 Conclusies en aanbevelingen	80
Literatuur	81
4 Meetinstrumenten voor de diëtetiek	85
Y.F. Heerkens, W.K. Visser, J. Tiebie en S. Runia	
4.1 Inleiding	86
4.2 Kiezen van een meetinstrument	86
4.3 Het gebruik van meetinstrumenten	96
4.4 Werkwijze als er geen meetinstrument beschikbaar is	97
4.5 Conclusie en aanbevelingen	98
Literatuur	98
5 Van evidence-based diëtetiek naar practice-based evidence	101
I.M.Y. van Vliet, K. Boslooper-Meulenbelt en G.J. Navis	
5.1 Inleiding	102
5.2 Begrenzingen van evidence-based medicine: farmacotherapie als model	102
5.3 Onderbouwing van voedingszorg: beperkingen van de RCT	105
5.4 Onderbouwing van voedingszorg: analyse van praktijkgegevens	106
5.5 De dagelijkse praktijkvoering	110
Literatuur	111